

lidt Jord, Adgang til at faa Statslaan, naar de indkøbte noget mere Jord. Det er meget ofte Tilfældet, at nogle af vore allerdygtigste Landarbejdere skaffe sig et lille Stykke Jord, som de drive paa en udmærket dygtig Maade. Saadanne Landarbejdere fortjente i Virkeligheden at faa et ordentligt Husmandsbrug. Der er jo kun to Veje at gaa: man kan købe Jord og bygge derpaa, og man kan købe Jord til et Hus, man i Forvejen har, naar det er et saakaldt jordløst Hus. Et jordløst Hus i egentlig Forstand er det jo aldrig, men man er gaaet ud fra, at den højtærede Minister vilde betragte et saadant Hus som jordløst, naar den vedkommende ikke ved Hjælp af Husmandsbrugets egne Produkter kan holde en Ko derpaa. I dette Haab har Udvalget undladt at stille noget Ændringsforslag desangaaende.

Med Hensyn til Lovforslagets § 4 har der i Udvalget været forhandlet om at stryge den Maksimumsgrænse, der er sat for Jordloddens Størrelse, 8 Tdr. Land, idet Udvalget mener, at den i § 7 fastsatte Grænse vedrørende Laaneværdien er den eneste naturlige og rigtige, men da den omtalte Bestemmelse i Virkeligheden ikke har voldt nogen Vanskelighed ved Lovens praktiske Gennemførelse, og da Udvalget haaber, at den heller ikke vil gøre det i Fremtiden, skønt Laaneværdien jo efter Lovforslaget forhøjes, har man undladt at stille noget Ændringsforslag i saa Henseende.

Derimod har Udvalget ønsket at forbeholde sig Ret til at stille Ændringsforslag til § 11, naar Lovforslaget kommer til 3. Behandling. Naar vi ikke allerede nu stille noget Ændringsforslag til denne Paragraf, er det, fordi der er et andet Lovforslag fremme, med hvilket denne Lov skulde være i Overensstemmelse. Der foreligger jo et Lovforslag om Oprettelse af en Statslaanefond, og i Følge nærværende Lovforslags § 11 skulde en Del af det Beløb, der udlaanes til Husmandsbrug, udredes af denne Statslaanefond. Da det formodentlig med det allerførste vil være klart, hvordan Rigsdagen stiller sig til det nys nævnte Lovforslag, have vi ikke allerede nu villet stille noget bestemt op, men forbeholde os Ret til at stille Ændringsforslag til 3. Behandling. Navnlige mener Udvalget at ville stille Forslag om en betydelig Forhøjelse af det Beløb, der aarlig kan udlaanes til Husmandsbrug, ligesom det ogsaa ønsker optaget den gamle Bestemmelse om, at naar det Beløb, der aarlig stilles til Raadighed, ikke bruges i

et Finansaar, kan det, der bliver tilovers, anvendes i næste Finansaar.

Jeg har hermed omtalt de forskellige Ændringsforslag, der ere stillede af hele Udvalget, og skal slutte med at anbefale Lovforslaget med de af Udvalget stillede Ændringsforslag.

Harald Jensen: Da denne Lov blev vedtagen for 5 Aar siden, blev det udtalt fra alle Sider, at Loven kun fremkom som et Forsøg, og at man i den 5-aarige Periode, hvori Loven skulde virke, vilde indhente Erfaringer. Men nu, da vi ere ved at revidere Loven, ere de Erfaringer, man har indhøstet, kun faa. Hvor uklar Stillingen er, fremgaar tydeligt af den ærede Ordførers Udtalelser nu, idet han udtalte, at der ikke kunde føres Bevis for, at denne Lov hvilede paa et rigtigt Grundlag, men om andre 5 Aar vilde det nok vise sig. Vi staa altsaa nu omtrent som for 5 Aar siden. Vi staa kun paa en Gentagelse af Forsøget.

Jeg ankede ved første Behandling over, at der manglede alle mulige statistiske Oplysninger, som burde være fremskaffede, og Udvalget har ikke kunnet raade Bod derpaa. Det har, saalænge Udvalget har arbejdet, ikke været muligt at faa saadanne Oplysninger. Udvalget har stillet en Række Spørgsmaal til Ministeren; saaledes om, hvorfor Loven i enkelte Amter ikke har været benyttet saa meget, som den burde have været, om, hvem der er flyttet ind i Husene, og hvorledes det er gaaet dem, men intet af disse Spørgsmaal er blevet besvaret. Endelig er der udsendt Spørgsmaal til Kommissionernes Formænd, men Svarene ere ikke komne tilbage. Om andre Spørgsmaal har Ministeren udtalt, at det vilde være for megen Ulejlighed at faa dem besvarede. Jeg skal lige nævne et Par af dem for at vise, hvor daarligt underrettede vi egentlig endnu staa. Der er saaledes spurgt om, hvor mange af de oprettede Husbrug der ere ansatte til en Laaneværdi af 4,000 Kr., hvor mange under og hvor mange over, og om hvor mange af dem der har et Areal af 2 til 5 Tdr. Land, og hvor mange der har derover. Man skulle dog synes, at disse Spørgsmaal maatte kunne besvares, og det vilde dog have en betydelig Indflydelse paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Vurderingssummen skulde forhøjes eller ej. Men vi have, som sagt, ikke kunnet faa disse Spørgsmaal besvarede. Ministeren har udtalt, at det vilde volde baade Kommissionerne og Mi-